אלפרד נקש

אלפרד נקש נולד בשנת 1910 באלג'יר.
מגיל צעיר הפגין בישורים ספורטיביים יוצאי דופן בשחייה בבדור-מים. בגיל 18 הגיע לפריז והחל לייצג את צרפת בתחרויות בינלאומיות.
בשהיה בן 20 הגיע לישראל כדי להשתתף במשחקי המכביה השניה וזכה במדליית כסף במשחה 100 מטר חופשי. נקש ייצג את צרפת במשחקים האולימפיים שהתקיימו בברלין בשנת 1936.
בשנת 1941, בעיצומה של המלחמה, זכה נקש בתואר אלוף העולם ושבר את שיא העולם ב- 200 מטר חזה.
לאחר כיבוש צרפת על ידי גרמניה הציעו לו חבריו להימלט עם משפחתו לספרד. בעת שניסה לחצות את הגבול בשנת 1942 בתו הפעוטה אֶנני, החלה לבכות ועל מנת לא לסכן את שאר חברי הקבוצה הבורחים, החליט לחזור לטולוז.
בסוף שנת 1942 נתפס נקש ביחד עם אשתו ובתו ונשלח למחנה אושוויץ. בשהגיעו למחנה הופרדה המשפחה, אשתו ובתו של נקש נרצחו באותו הלילה ונקש הפך לאסיר במחנה. קציין האס.אס במחנה זיהה את נקש ולקח אותו למאגר המים במחנה, שם ציוו עליו להתפשט ולהוציא מהמים חפצים שזרקו למים.

שאלה לדיון בקבוצה:
האם לדעתכם ציית נקש לפקודת הגרמנים והוציא מהמים את החפצים שנזרקו ?

אלפרד נקש- המשך

לאחר קבלת הפקודה קפץ נקש למים.
לאחר המלחמה הסביר, שלא ראה בבך השפלה אלא הזדמנות לשמור על בושר ולהתרענן במים שכך בך אהב. אסיר אחר במחנה, נח קליגר, סיפר שבימי ראשון התחרו הוא ונקש בשחיה במחנה (כשאסירים אחרים מסתירים אותם מעיני השומרים במחנה). לדבריו של קליגר הם עשו זאת בדי לשמור על השפיות והאנושיות תחת התנאים הקשים במחנה.
בחודש ינואר 1945, לקראת תום המלחמה, העבירו הגרמנים את אסירי המחנות לגרמניה. אלפרד נקש נלקח גם הוא ממחנה אושוויץ והצליח לשרוד את הצעדה.
בשנה לאחר שהסתיימה המלחמה, בשנת 1946 חזר אלפרד נקש להתחרות בשחיה והשתתף באליפות העולם בשחיה שנערכה בצרפת, שם קבע שיא עולם חדש במשחה שליחים.
בשנת 1948, בגיל 33, חזר אלפרד נקש להתחרות גם במשחקים האולימפיים שהתקיימו בלונדון.
לאחר המלחמה התחתן בשנית. בשנת 1983, בגיל 68, נפטר מדום לב במהלך השחייה היומית שלו.

הלנה מאייר

הלנה מאייר נולדה בגרמניה בשנת 1910.

עד היום נחשבת לאחת מ- 100 הספורטאיות הגדולות של המאה ה- 20.

כבר מילדותה הצטיינה בענפי ספורט רבים, עסקה בסייף, ברכיבה ובגלישת סקי. בגיל 14 זכתה לראשונה באליפות גרמניה בסיף. 4 שנים לאחר מכן, בשנת 1928 זכתה באליפות העולם בסייף.

בשנת 1932, קיבלה מלגת לימודים ועברה לגור בארצות הברית.

בשנת 1933, לאחר עליית היטלר לשלטון בגרמניה, בוטלה חברותה של הלנה במועדון הסיף בגרמניה וכל הישגייה נמחקו בשל היותה יהודיה.

בשנת 1936 לקראת האולימפידה בברלין, החרימו ארגונים שונים את המשחקים האולימפיים בשל היחס המשפיל כלפי היהודים. כ"מחווה" הציע הועד האולימפי הגרמני להלנה מאייר להשתתף במשחקים האולימפיים ולייצג את נבחרת גרמניה.

שאלה לדיון בקבוצה:

האם לדעתכם תסכים הלנה מאייר להשתתף במשחקים האולימפיים ולייצג את נבחרת גרמניה ? מדוע ?

הלנה מאייר- המשך

הלנה מאייר נענתה לפנייה, והסכימה לייצג את נבחרת גרמניה במשחקים האולימפיים זאת, למרות המחאה של הקהילה היהודית בארצות הברית.

במשחקים עצמם היא זכתה במדליית כסף.

בטקס חלוקת המדליות היא לבשה את המדים הרשמיים של נבחרת גרמניה הנאצית שכללו את צלב הקרס והצדיעה במועל יד, כמו שאר ספורטאי גרמניה.

לטענתה עשתה זאת בדי להגן על משפחתה (אמה ושני אחיה התגוררו בגרמניה). התנהגותה עוררה הדים רבים ברחבי העולם והיא ספגה ביקורת נוקבת בעיתונות.

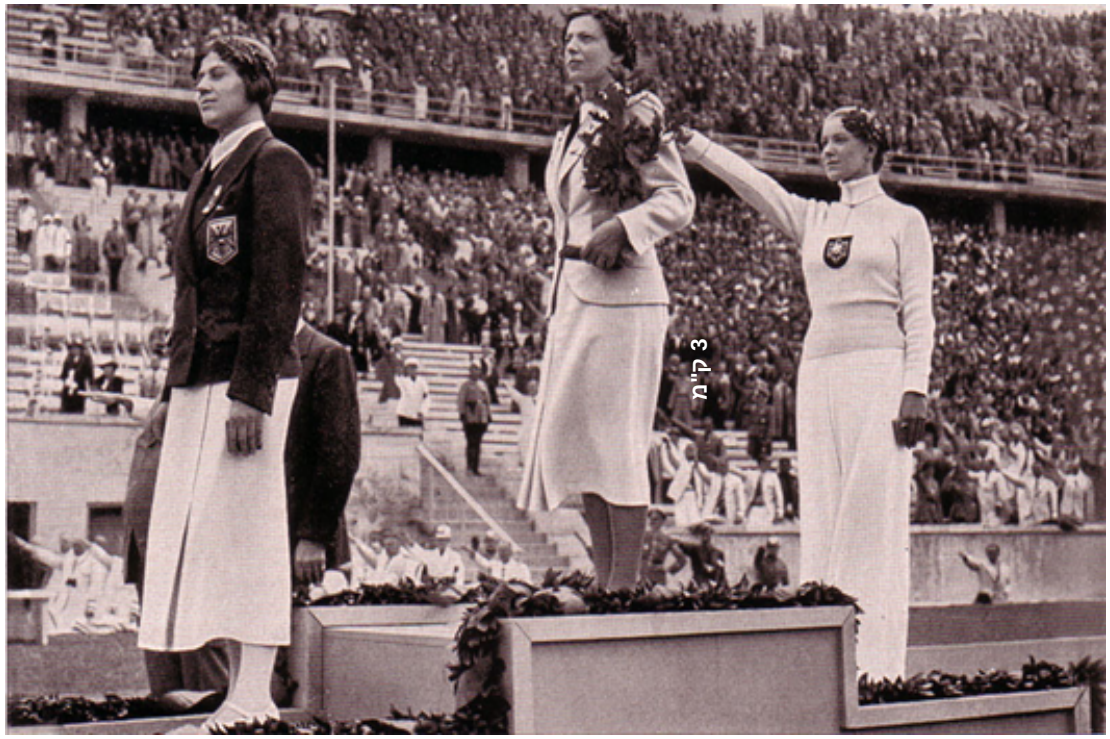

הלנה מאייר בטקס חלוקת המדליות באולימפידה בברלין 1936

ויקטור פרץ

ויקטור פרץ נולד בשנת 1901 בתוניס, תוניסיה.
בשנת 1925, בשהיה בן 24, הצטרף ויקטור למועדון הספורט היהודי "מכבי תוניס" והחל להתאמן באגרוף. בשנת 1928 החל להשתתף בקרבות אגרוף בתוניסיה ונאבק במתאגרפים מפורסמים. הוא התחרה באולמות המפורסמים של תוניסיה באותה עת.
בשנה לאחר מכן עזב לפריס, והמשך להתחרות שם. בשנים 1931 ו- 1932 זכה בתואר אלוף העולם באגרוף במשקל נוצה (עד 58 ק"ג). בקריירה המקצועית שלו התחרה ויקטור פרץ ב- 133 תחרויות שונות וניצח 92 מהן.
בשנת 1940 לאחר כיבוש צרפת על ידי גרמניה ביקשו בני משפחתו של פרץ שיחזור הביתה אך הוא סירב. בשנת 1943 נתפס ויקטור פרץ בפריס ונכלא במחנה דרנסי, משם נשלח בחודש אוקטובר 1943 למחנה אושוויץ (ביחד עם 1,000 יהודים נוספים). באושוויץ הועסק בעבודות כפייה במפעל לייצור גומי.
לאחר שהגרמנים במחנה זיהו את פרץ הם הכריחו אותו להשתתף בקרבות ראווה להנאתם.

שאלה:
האם לדעתכם הסכים פרץ להשתתף בקרבות האגרוף במחנה ? מדוע ?

ויקטור פרץ- המשך

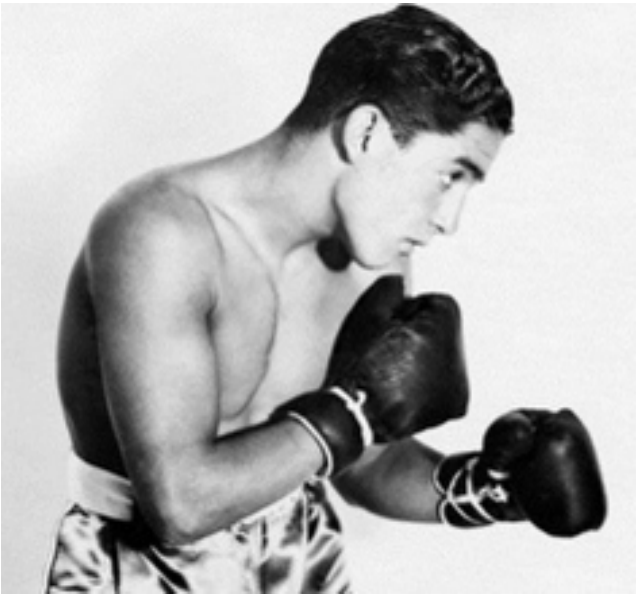

פרץ, שמעולם לא נכנע, סרב להיכנע גם לגרמנים והשתתף בקרבות האגרוף. הפעם הוא לא נלחם בשביל כסף או בשביל התהילה, אלא כדי לשרוד.

הגרמנים כפו על פרץ להשתתף בקרבות שנועדו לשעשע את סגל המחנה. על פי הערכות, פרץ ניצח ב-45 קרבות באושוויץ, כולם בנוקאאוט. ויקטור פרץ היה אחד מ- 13 הניצולים מהסטרנספורט עימו הגיע לאושוויץ. לקראת סוף המלחמה הוצא בצעדות המוות מאושוויץ לכיוון גרמניה. באחד הימים ניסה פרץ לגנוב לחם כדי לעזור לחבריו. הוא נתפס על ידי הגרמנים ונורה בראשו בחודש ינואר 1945.

"... אמרי ארבעה יאיץ, קיבלנו פעץ ראשונה אנומה של כאה שעות... אמרי האנומה הגראניץ אארו לנו למצור לכביש ולהסתדר שוב בשורות, אבל פרל לא היה. שאלנו אמד את השני איפה הוא ואישהו אאר שהוא נכנס לאבנה שעברנו בסאוך אליו. ואצ פתאוץ ראינו אותו באאת אגיט אשץ. הוא סמב שק שהיה יותר גדול אאנו וצעק לנו ארמוק 'אצאתי למץ, יש לכולץ'"... ויקטור רצה להצטרל אלינו כשעאדנו על כביש צדדי קטן... אבל השואר הצה אאר לו שהוא לא יכול... ויקטור ניסה להסביר לו שאנמנו מברים ולארות ההתנגדות שלו סובב לו את הגב ובא לעברנו. אנמנו לעואתו, עאדנו עץ הפנים לשואר הצה. ויקטור לא ראה את אה שהתרמש אאמוריו, אנמנו כן. השואר הצעיר דרך את הנשק וירה בו צרור... הוא נפל עץ השק לקרקע... אנמנו קיבלנו פקודה להאשיך בדרך אמרי כאה דקות. השארנו אותו על כביש צדדי ליד גלוויל, אדץ שהיה אלול עולץ, אגדה בצרפת ובאירופה." [עדות נח קליגר]

שלמה ארוך

ארוך נולד למשפחה בת שני אחים ושלוש אחיות בסלוניקי.

בבר בילדותו החל לעסוק באגרוף. ובגיל 14 ניצח את בקרב החובבים הראשון שלו, במועדון הספורט היהודי מכבי סלוניקי. עד הגיעו לגיל 18 ארוך ניצח על 24 קרבות (שהוכרעו בולם בנוקאאוט) בדרך לזבייה בתואר אלוף יוון לשנת 1938 ואלוף הבלקן לשנת 1939 במשקל בינוני. בעת שירותו בצבא היווני, הצטרף לנבחרת האולימפית של יוון. שם העלה את מאזנו ל-23 ניצחונות ונותר בלתי מנוצח. לדבריו, בשל סגנון הלחימה הקליל והזריז, כינוי בזירה היה "הבלרינה".

לאחר שהנאצים כבשו את יוון בשנת 1941, נשלח ארוך לעבודות כפייה ולאחר מכן לאושוויץ.

באחד המסדרים הראשונים, עבר קצין ס"ס בין האסירים ושאל "האם יש באן מישהו שיודע להתאגרף?". ארוך נדחף מחוץ לטור על ידי מכרים שהבירו את היסטוריית האגרוף שלו. "האם אתה מסוגל להילחם עבשיו?", שאל הקצין שארגן לקציני המחנה קרבות אגרוף בין האסירים.

שאלה:

האם לדעתכם הסכים ארוך להשתתף בקרבות האגרוף במחנה ? מדוע ?

שלמה ארוך- המשך

"פחדתי מאוד". סיפר ארוך. "הייתי מותש מרעב וחוסר שינה אבל עניתי לו: 'כן. אני מסוגל'". באותו ערב ניצח ארוך בקרב הראשון במחנה. אחריו באו עוד כ-200 קרבות, שאת כולם סיים בשהוא עומד על הרגליים, מנצח.

ארוך נדרש להילחם בגברים גדולים ממנו בהרבה. הקציניים הנאצים היו צופים בקרבות ומהמרים עליהם. הקרבות התקיימו פעמיים או שלוש בשבוע ונמשכו עד שקרס אחד המתמודדים או עד שנמאס לצופים. על כל ניצחון היה ארוך מקבל כיכר לחם. אותה נהג לחלוק עם חבריו לצריף. השומרים הנאצים נתנו לארוך לעבוד במטבח של המחנה כדי שיהיה לו כוח להילחם. בדרך זו הצליח לשרוד במחנה עד לפיזורו בשנת 1945. ארוך הועבר למחנה ברגן בלזן שם עבד בפרך עד לשחרור המחנה.

לאחר תום המלחמה התחתן, עלה לארץ ונולדו לו ארבעה ילדים. ארוך המשיך להתאגרף המסגרת חובבנית ונפטר בשנת 2009.

מתיאס סנדלר

מתיאס סינדלר נולד בשנת 1903 בעיר קוסלוב אז בשטחי האמפריה האוסטרו-הונגרית (היום בצ'כיה). כשהיה בן שנתיים עברה משפחתו להתגורר בוינה. בגיל 15 החל את קריירת הכדורגל שלו, במחלקת הנוער של הרטה וינה.

שש שנים לאחר מכן, בשנת 1924 עבר לקבוצת אוסטריה וינה וקיבל את הכינוי "איש הנייר", בשל רזונו ובשל יכולתו לעבור בכדרור בין שחקני היריב. סנדלר היה שחקן הנבחרת הלאומית של אוסטריה שקבעה בשנת 1931 שיא של 14 משחקים רצופים ללא הפסד.

את עיקר פרסומו רכש סינדלר בטורניר הגביע העולמי בשנת 1934, שנערך באיטליה. סינדלר שהיה קפטן הנבחרת וזכה בפרס "כדור הכסף" (השחקן השני הטוב בטורניר). שנתיים לאחר מכן, הגיעה הנבחרת לגמר היחיד בתולדותיה בטורניר גדול. היה זה טורניר הכדורגל של אולימפיאדת ברלין. במשחק הגמר הפסידה נבחרת אוסטריה לנבחרת איטליה.

היטלר שישב ביציע במשחק הגמר התלהב מהנבחרת האוסטרית ובשנת 1938, לאחר סיפוח אוסטריה, החליט לאחד אותה עם נבחרת גרמניה.

שאלה:

האם לדעתכם יסכים מתיאס סנדלר לשחק בנבחרת המאוחדת של אוסטריה וגרמניה מדוע ?

מתיאס סנדלר- המשך

סינדלר שלא רצה לשחק תחת נבחרת גרמניה. הודיע שהוא עייף ומעוניין לפרוש מהכדורגל. במשחק אחרון לפני הסיפוח לגרמניה. הציג סינדלר את אחד ממשחקיו הגדולים ביותר וכבש אף את השער הראשון בניצחון נבחרת אוסטריה 2-0 מול נבחרת גרמניה. סינדלר אף התגרה בהיטלר שישב ביציע כאשר נמנע מלהצדיע לו במועל יד כפי שהיה נהוג.

מספר חודשים לאחר מכן. בינואר 1939. נמצא סינדלר מת בדירת חברתו. ממצאי חקירת המשטרה גילו כי סינדלר ובת זוגו נטלו בדורי רעל. ולכן נקבע כי התאבדו. ואולם מעטים האמינו לקביעה זו. במשך זמן רב לא היה ברור אם סינדלר התאבד או נרצח על ידי אנשיו של היטלר. ההנחה כיום היא כי הוא נרצח בהרעלה של פחמן דו חמצני.

בהלוויתו של סינדלר השתתפו כ-20,000 איש. מספר רב ביותר של אנשים. יחסית לימים הקשים שעברו על וינה באותו הזמן. בשנת 1998 נבחר סינדלר לספורטאי האוסטרי הגדול ביותר בכל הזמנים. ב- 1999 נבחר לכדורגלן האוסטרי הגדול ביותר במאה ה-20. ובנוסף הוא דורג במקום ה-22 ברשימת הכדורגלנים הטובים ביותר אי פעם.

קברו של מתיאס סינדלר בוינה